

U S T A W A

z dnia 2021 r.

o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1637) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wynagrodzenie Prezydenta składa się z wynagrodzenia zasadniczego odpowiadającego 9,8-krotności kwoty bazowej oraz dodatku funkcyjnego odpowiadającego 4,2-krotności kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.”;

2) w art. 3 w ust. 2 po wyrazach "ustawa budżetowa" dodaje się przecinek i wyrazy „z tym że kwota bazowa jest corocznie waloryzowana o wzrost wynagrodzeń na dany rok budżetowy w stosunku do roku poprzedniego (średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzenia)”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038) w art. 25 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie 2,4-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 poz. 1658).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1972) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

„1. Byłemu Prezydentowi przysługuje dożywotnio miesięczne uposażenie w wysokości odpowiadającej 75% kwot wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego ustalonych w przepisach o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe dla Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „uposażeniem”; przy ustaleniu uposażenia uwzględnia się dodatek za wieloletnią pracę w urzędach państwowych ustalany odpowiednio na podstawie art. 22 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 537).”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038) w art. 21 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie 2,4-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 poz. 1658).”.

Art. 5. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038) w art. 24 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie 2,4-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 poz. 1658).”.

Art. 6. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282) w art. 37 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Maksymalne wynagrodzenie osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, nie może przekroczyć w okresie miesiąca 11,2-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1658).”.

Art. 7. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 2 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych

wydanych na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 2, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Potrzeba przyjęcia proponowanego projektu ustawy o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw wynika z potrzeby dokonania urealnienia wartości świadczeń przysługujących Prezydentowi RP i byłym Prezydentom RP, a także zmiany maksymalnych kwot diet lub wynagrodzeń przysługujących przedstawicielom samorządu terytorialnego. Propozycja tych zmian wynika z faktu, że zasady wynagradzania tych osób nie ulegały zmianie od lat. Natomiast w okresie rządów Zjednoczonej Prawicy nastąpił wzrost nominalnego wynagrodzenia zarówno w sektorze przedsiębiorstw, w przemyśle i handlu, jak i wzrosła znacząco płaca minimalna, co przedstawia poniższy wykres:

Wykres wg danych Polskiego Instytutu Ekonomicznego

Z przedstawionych danych wynika, że średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w okresie od maja 2015 r. do lipca 2021 r. wzrosło o 45,8%, natomiast płaca minimalna o 60%. Powyższe uprawnia do rozważenia propozycji dokonania odpowiedniego wzrostu wynagrodzeń Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz byłych Prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej, a także wzrostu maksymalnych kwot diet lub wynagrodzeń w samorządzie terytorialnym.

2. Stan aktualny

Zasady wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe określa ustawa z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1637). Obejmuje ona zakresem podmiotowym stanowiska:

- 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;

2) Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów, wicemarszałka Sejmu, wicemarszałka Senatu, wiceprezesa Rady Ministrów, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, ministra, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli, Szefa Kancelarii Sejmu, Szefa Kancelarii Senatu, zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu, zastępcy Szefa Kancelarii Senatu, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Szefa Służby Cywilnej, Głównego Inspektora Pracy, zastępcy Głównego Inspektora Pracy, Kierownika Krajowego Biura Wyborczego;

3) Ministra Stanu, Szefa Kancelarii Prezydenta, zastępcy Szefa Kancelarii Prezydenta, zastępcy Prokuratora Generalnego;

4) Prezesa Polskiej Akademii Nauk, sekretarza stanu, członka Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, pierwszego zastępcy Prezesa Narodowego Banku Polskiego, podsekretarza stanu (wiceministra), wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego, Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich, Zastępcy Rzecznika Praw Dziecka, Zastępcy Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Zastępcy Rzecznika Finansowego, zastępcy Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, kierownika urzędu centralnego, wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk, wojewody, zastępcy kierownika urzędu centralnego, wicewojewody.

Zasady wynagradzania Prezydenta RP zostały określone w art. 2a tej ustawy, w tym wskazano wysokość tego wynagrodzenia jako wynagrodzenie zasadnicze, które odpowiada siedmiokrotności kwoty bazowej oraz dodatek funkcyjny w wysokości trzykrotności kwoty bazowej.

W odniesieniu do pozostałych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe zasady wynagradzania określa art. 3 ust. 1 tej ustawy. Osobom tym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny, a mnożniki tych świadczeń są określone w akcie wykonawczym. Jednocześnie należy zaznaczyć, że kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowisko państwowe jest określana corocznie w ustawie budżetowej. Kwota ta, podobnie jak inne kwoty bazowe w sferze budżetowej podlega mechanizmowi waloryzacji na zasadach ogólnych przewidzianych w art. 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1658), który stanowi, że kwoty bazowe waloryzowane są corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń.

Uposażenie byłego Prezydenta RP jest regulowane ustawą z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1972). Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy byłemu Prezydentowi przysługuje dożywotnio miesięczne uposażenie w wysokości odpowiadającej 75% kwoty wynagrodzenia zasadniczego ustalonego w przepisach o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe dla Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Uposażenie traktuje się w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz przepisów podatkowych tak jak wynagrodzenie za pracę.

Zasady wynagradzania w samorządzie terytorialnym regulują odpowiednio ustawy: ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), a także ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282) oraz akty wykonawcze wydane na ich podstawie. Zgodnie z odpowiednio art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

Natomiast zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych maksymalne wynagrodzenie pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru:

- 1) w urzędzie marszałkowskim: marszałka województwa, wicemarszałka oraz pozostałych członków zarządu województwa - jeżeli statut województwa tak stanowi,
- 2) w starostwie powiatowym: starosty, wicestarosty oraz pozostałych członków zarządu powiatu - jeżeli statut powiatu tak stanowi,
- 3) w urzędzie gminy: wójta (burmistrza, prezydenta miasta),
- 4) w związkach jednostek samorządu terytorialnego: przewodniczącego zarządu związku i pozostałych członków zarządu - jeżeli statut związku tak stanowi,
- 5) w urzędzie m.st. Warszawy: burmistrza dzielnicy m.st. Warszawy, zastępcy burmistrza dzielnicy m.st. Warszawy i pozostałych członków zarządu dzielnicy m.st. Warszawy

- nie może przekroczyć w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

3. Proponowane zmiany i przewidywane skutki

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw dokonuje zmian w systemie wynagradzania Prezydenta RP oraz byłych Prezydentów RP, a także zasad ustalania maksymalnej wysokości odpowiednio do stanowiska diet lub wynagrodzeń w samorządzie terytorialnym wszystkich szczebli.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wynagrodzenie Prezydenta RP będzie się składało z wynagrodzenia zasadniczego odpowiadającego 9,8-krotności kwoty bazowej oraz dodatku funkcyjnego odpowiadającego 4,2-krotności kwoty bazowej, co oznacza wzrost o 40% w stosunku do obecnej wartości.

Ponadto przewidziano zmianę art. 3 ust. 2 ustawy regulującego zasady wynagradzania pozostałych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Proponowana regulacja ma na celu umiejscowienie mechanizmu waloryzacji wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w ustawie określającej zasady tego wynagradzania. Zmiana ma charakter doprecyzowujący, a projektowana regulacja będzie stanowiła *lex specialis* w stosunku do zasad wynikających z ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Zgodnie z propozycją kwota bazowa będzie corocznie waloryzowana o wzrost wynagrodzeń na dany rok budżetowy w stosunku do roku poprzedniego (średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzenia).

Zmiany planowane w ustawach nowelizowanych w art. 2, 4 i 5 ustawy, tj. w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa dotyczą określenia maksymalnej wysokości diet przysługujących w ciągu miesiąca radnym, która zgodnie z projektem będzie odpowiadała 2,4-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia

1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Taka zmiana oznacza wzrost maksymalnej wysokości diety o 60% w stosunku do obecnej wartości.

Nowelizacja przewidziana w art. 3 ustawy dotyczy zasad wynagradzania byłych Prezydentów. Przewiduje się zmianę w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przez wskazanie, że byłemu Prezydentowi przysługuje dożywotnio miesięczne uposażenie w wysokości odpowiadającej 75% kwot wynagrodzenia zasadniczego, jak również – analogicznie do wynagrodzenia Prezydenta RP – dodatku funkcyjnego ustalonych w przepisach o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe dla Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis dotychczasowy uzupełniono także o stwierdzenie, że przy ustaleniu uposażenia uwzględnia się dodatek za wieloletnią pracę w urzędach państwowych ustalany odpowiednio na podstawie art. 22 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 537).

Celem zmiany projektowanej w art. 6 ustawy jest nowelizacja ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych polegająca na ustaleniu, analogicznie jak w przypadku diet radnych, maksymalnej wysokości wynagrodzenia pracowników samorządowych zatrudnianych na podstawie wyboru:

- 1) w urzędzie marszałkowskim: marszałka województwa, wicemarszałka oraz pozostałych członków zarządu województwa;
- 2) w starostwie powiatowym: starosty, wicestarosty oraz pozostałych członków zarządu powiatu;
- 3) w urzędzie gminy: wójta (burmistrza, prezydent miasta),
- 4) w związkach jednostek samorządu terytorialnego: przewodniczącego zarządu związku i pozostałych członków zarządu;
- 5) w urzędzie m.st. Warszawy: burmistrza dzielnicy m.st. Warszawy, zastępcy burmistrza dzielnicy m.st. Warszawy i pozostałych członków zarządu dzielnicy m.st. Warszawy.

Zgodnie z projektem ustawy maksymalne wynagrodzenie tych osób nie będzie mogło przekroczyć w okresie miesiąca 11,2-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, co oznacza wzrost tej wartości o 60% w stosunku do wartości poprzedniej.

W związku ze zmianą zakresu upoważnienia ustawowego zawartego w art. 25 ust. 7 ustawy

z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, z uwagi na zmianę art. 25 ust. 6 tej ustawy, przewiduje się wydanie nowego aktu wykonawczego, z tym że zmiana maksymalnych wysokości diet przysługujących radnemu w zależności od wielkości gminy pozostaje bez zmian.

Proponowane zmiany nie spowodują skutków społecznych i gospodarczych, natomiast wywołują skutki finansowe.

4. Wpływ na sektor finansów publicznych

Projekt wywołuje skutki finansowe dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt w zakresie swojej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.